

TUPUNA : FENU NŌ TE 'AHA 'URA.

E pi'ira'a mānava teie,
I tō'u nei 'āti nō raro roa mai,
I tō'u nei va'a, tō'u ia 'ōpū,
I tō'u nei 'iato, ra'atira hia e tō'u 'iato'ai,
I tō'u nei metua, tei pūpū mai i te aho ora, te hā.
Tō'u metua i nati iā'u i tō'u 'ā'i'a tumu, Hava'i.
Tō'u pūfenua i nati iā'u i tō'u mā'ohira'a.
E pi'ira'a teniteni teie i tō'u mau tupuna.
E ta'ura'a teie i tō'u mau tāura nō te pō.
-E tō'u va'a mata'eina'a teie ho'i au :
« 'la 'ī tō tama i tō vārua 'ā'i'a. »
« 'la hōtaratara tō tama i tō parau huna. »
-E tō te pō, teie ho'i au :
« 'la 'ī tō tama i tō māramarama. »
-E tō'u mau tupuna, teie ho'i au :
« 'la TŪ te PUNA nō'u nei, te tama nō raro. »
-E tō'u mau tāura, teie ho'i au :
« 'la TĀ 'e ia URA tō'u manava i teie 'aha 'ura. »
Te 'aha tupuna.
Te 'aha nō te tau.
Te 'aha nō te māramarama.
Te 'aha nō te natira'a.
Natira'a i te Papa Nui Arioi.
'O vau ho'i te ohi nō te hui tupuna.
« Fāri'i mai i te hei 'ura nō raro roa mai, tāpa'o 'ura, tāpa'o tura nō tō'u nei 'ā'i'a. »

A tahi fenu, fenu nō tō'u nei 'aha 'ura.
A tahi ta'i vivo, ta'i nō te hā, ta'i nō te pō.
E ta'i manu teie, e ta'i 'ōtaha.
'Ahehe mai nei teie varovaro iti navenave.
E tāpa'o mānava teie nō tō'u nei tupuna vahine.
TEHAPAI a PARUPARU, tāpairu nō te fenua mo'a.
Tupuna vahine nō raro roa mai.
Eie ho'i tō ānuanua.
Te ānuanua nō te Papa Nui Arioi.
E aha ho'i teie ?
E roimata nō'u nei.
E roimata nō tō hina ra.
Hōtaratara 'e horuhoru iho ra tō'u nei 'ā'au hina,
I tō'u nei vārua mā'ohi, i teie Mehau iti e hanihani nei i tō'u nei 'iri.
E tō'u tupuna vahine ē, mānava.
Mānava hirahira e māmā TEHA.

E māmā TEHA ē, i torotoro nā 'oe i tō a'a.
Tō ā'a i ha'atumu iā'u,
Ei tama arioi nō raro.
Te Papa Nui Arioi i nati-tumu-hia i tō pū marae,
Te marae Vaiotaha, te marae Marotetini, te marae Haupuni.
Te marae nui nō tō'u mau tupuna.
E māmā TEHA ē, 'ōfa'i tihi nō tō huā'ai,
Huā'ai nō tō mēhara.
E rima pāpa'i au nō 'oe,
E 'ārere au nō 'oe.
Ei rama, ei 'avei'a, ei fetū nō te u'i hou.
'la māramarama te pō.
'la uri hia tō parau i ni'a i te papa mo'a.
E TEHAPAI ē, pūrotu i te mata a'ia'i,
E TEHAPAI ē, pūrotu i te tāupo'o teatea,
E TEHAPAI ē, pūrotu i te 'aute 'ura,
Pūrotu tei tāvai hia i te no'ano'a o te here.
E manu iti hani ho'i 'oe nō'u nei.

A piti fenu, fenu nō tō'u nei 'aha 'ura.
A piti ta'i vivo, ta'i nō te hā, ta'i nō te pō.
E ta'i manu teie,e ta'i 'ōtaha.
E reo teie e tāvevovevo nei, e arata'i nei iā'u.
I Opoa, i roto i te peho, i Vaihinano.
E tāpa'o mānava teie nō tō'u māmā rū'au,
EMELIA a PARUPARU.
Pīhaehae mai nei te māta'i, puihauhau te hau 'e te haumārū.
Tāpa'o mānava nō tō'u papa fenua tumu,
'Oia ho'i 'o Vaihinano.
Vaihinano tei fāri'i i tō'u marae tupuna.
Vaihinano tei tāvai i te vai to'eto'e Vaitiare.
Vaihinano i te taiamani huna,
Taiamani nō te nounou 'ore.

E meme MERIA ē,
E hua'ai ho'i au nō tō mēhara.
Puta mai nei teie parau nō 'oe :
« 'A 'apo i teie mau parau. »
« 'A 'ōpere nō te u'i hou. »
« Eiaha roa atu e pāpa'i. »
« Nā tō tari'a e 'apo mai 'e nā tō vaha e 'ōpere atu. »
Ua riro rā tō pōro'i ei arata'ira'a nō'u i teie nei.
E rima pāpa'i au nō 'oe i teie mahana.
'la 'ore ia ta'aminomino noa i roto i te pō,
'la 'anapanapa rā i roto i te ao.
E EMELIA ē, pūrotu nō te mārū,
E EMELIA ē, pūrotu i te 'ā'au teatea,
E EMELIA ē, pūrotu nō te māramarama,
Pūrotu tei tāvai hia i te no'ano'a o te here.
E manu iti hani ho'i 'oe nō'u nei.

'A toru fenu, fenu nō tō'u nei 'aha 'ura.
A toru ta'i vivo, ta'i nō te hā, ta'i nō te pō.
E ta'i nō te pō teie, nā uta 'e nā tai mai.
Hōtaratara 'e hōruhoru iho ra tō'u vārua mā'ohi.
E aha ho'i teie e tupu ra ?
E tama ho'i au nō te mou'a ?
E tama ho'i au nō te miti ?
E tama arioi ho'i au.
Nō roto mai au i nā fenu e rua,
Nō roto mai au i nā tupuna vahine e rua,
Nō roto mai au i te toru o te fenu,
Nō roto mai au i teie mau tāura.
« TUPUNA ē, tei TŪ i te PUNA i roto i tō'u nei 'apu rima,
'la PUNA te 'ite TUPUNA i te vai teatea,
Te vai nō te māramarama. »
E tama pāruru hia vau e tō'u mau tāura.
Tāura i nati-tumu ia'u ia Hava'i.
Tāura i nati-tumu ia'u ia Vāvau.
Tāura i nati-tumu ia'u ia Uporu.
Tāura nō na poro e toru nō raro mai.
Ei PUNA nō'u nei, te tāura nō te pō.

'A tahi tāura, tāura nō Vāvau, tāura nō Nunue.
Poai i te 'u 'ere'ere, 'ere'ere nō te pō.
Pōai tei 'ai i te pō,
Tei 'ai i te 'oto metua vahine,
Te 'oto i te 'erera'a i tō tama, Manatoa.

'A piti tāura, tāura nō Vavau, tāura nō Faanui.
Tairere i te 'u rehu, rehu nō te pō.
Tairere tei rere i tai,
Tei rere i te 'enemi ra,
Te 'enemi ei 'arora'a nō 'oe.
Nō tō tama tei 'ati, tei 'oto.

'A toru tāura, tāura nō Uporu, tāura nō Hipu.
'Upa'upa i te 'u hiri pa'o, hiri pa'o nō te pō.
'la fati te 'are i Hipu,
Tāpa'o mānava ia i tō tama.
Tāpa'o natira'a,
Natira'a i te fenu tahī,
Natira'a i te fenu rua,
Natira'a i te fenu toru,
Natira'a i te mau aveave a TEHAPAI a PARUPARU.

'la fenu te 'aha tahī
'la fenu te 'aha rua
'la fenu te 'aha toru
'la torotoro tō a'a TUPUNA
Te a'a i ha'atumu ia'u.

E tama arioi ho'i au,
E 'ārere ho'i au,
E mēhara ho'i au nō 'oe e te TUPUNA.
E tama haere pō ho'i au,
Tei 'ai i te mau parau huna a tō te pō,
Tei riro ei aveave nō tō'u nei 'aha 'ura.
Nō reira, ia TŪ te PUNA nō te ora e te tama Mā'ohi.
'la TĀ e ia URA tō 'aha 'ura.
'la firifiri te nepe pa'ari a tō TUPUNA.
'la torotoro te nepe pa'ari a tō TUPUNA.
'la teatea te nepe pa'ari a tō TUPUNA.
E tō'u va'a mata'eina'a nō Raro.

IA ORA.

DEHORS Mohea.